

Αρχαία ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΜΩΡΑΙΤΗ

693.717.8812

www.kmoraiti.gr

6/8/2020

Αιτιολογικές προτάσεις.

Εισαγωγή: ως (υποκειμενική αιτιολογία), ότι, διότι, επεί, επειδή (κανονική αιτιολογία), εί (υποκειμενική αιτιολογία)

Άρνηση: μή

Εκφορά:οριστική, δυνητική οριστική, δυνητική ευκτική, ευκτική του πλαγίου λόγου

Συντακτική θέση:επιρρηματικός προσδιορισμός της αιτίας

Συντακτική ισοδυναμία:

- Αιτιολογική μετοχή
- Αναφορική – αιτιολογική πρόταση
- Γενική, δοτική, αιτιατική της αιτίας
- Εμπρόθετος προσδιορισμός του αναγκαστικού αιτίου: αντί , απομ , έκ ,
υπέρ + γενική, δία , κατά, παρά + αιτιατική, ἔνεκα + γενική, ἐπί + δοτική.
Π.χ: ἔνεκα τῶν ἀδικημάτων αὐτοῦς ἀπέκτειναν :
ἔπει ἡδίκησαν αὐτοῦς ἀπέκτειναν .

Π.χ.: Ξενοφῶντα ἦτιῶντο , ὅτι ἐδίωκεν ἀπό τῆς φάλλαγγος.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

- Μετά από ρήματα ψυχικού πάθους (χαίρω, θαυμάζω, ἡδομαι , ἀγανακτῶ , αἰσχύνομαι κ.α.) και από εκφράσεις δικαστικής έννοιας (ἄδικον ἔστι , πλημελές ἔστι , δεινόν ἔστι κ.α.) ακολουθούν αιτιολογικές προτάσεις που εισάγονται με «ὅτι » για πραγματική ή αντικειμενική αιτιολογία και με το «εἰ » για υποκειμενική αιτιολογία. Αυτές οι αιτιολογικές με το «εἰ » λέγονται αιτιολογικές υποθετικής αιτιολογίας και οι οποίες όταν η εξάρτηση είναι απρόσωπα ρήματα ή εκφράσεις έχουν θέση υποκειμένου. Π.χ:οὐ θαυμαστόν ἔστι εἰ μή τούτων ἐνεθύμησαν ;
- Εάν προηγείται στην κύρια πρόταση το αναγκαστικό αίτιο με δεικτική αντωνυμία, η αιτιολογική πρόταση θα έχει θέση επεξήγησης αν και είναι επιρρηματική πρόταση. Π.χ.:μή θαυμάζετε δία τοῦτο ὅτι πολλάκις ἡμας ἐκάλει .
- Το «ὥς» και το «ἔπει» στην αρχή περιόδου ή ημιπεριόδου όταν δεν υπάρχει κύρια πρόταση συνδέουν παρατακτικά.

Κ ΜΩΡΑΪΤΗ